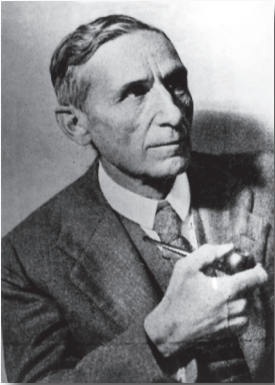

43ª renovació
de la flama
de la llengua
catalana

Montserrat, 19 de febrer de 2012

80è aniversari de les Normes de Castelló

Pompeu Fabra (imatge cedida per la UPF)

43a Renovació de la Flama de la Llengua Catalana

En la nostra cultura popular el foc simbolitza que tenim una llengua viva i alhora que ens mantenim compromesos a difondre-la i defensar-la per damunt de tot. Aquest és el sentit que donem tant a les fogueres de sant Joan com al Correllengua, per exemple.

Tinguem en compte que la lleialtat a la llengua del país és una de les constants que identifiquen el nostre excursionisme, el qual, com a mostra, va instituir la festa de la Flama de la llengua catalana, l'any 1968, en homenatge a Pompeu Fabra, lingüista savi i excursionista exemplar, que va dur a terme l'obra monumental de reglamentar el català contemporani, la qual al País Valencià es consolidava gràcies a les Normes de Castelló, l'any 1932.

Cada any, pels volts del 20 de febrer, en memòria del naixement de Pompeu Fabra, recuperem aquesta festa, a través de la Renovació de la Flama de la llengua.

Enguany el CENTRE EXCURSIONISTA DE CASTELLÓ ha estat l'encarregat d'organitzar la 43a Renovació de la Flama, un encàrrec que ha rebut de la FEEC i que considera un honor, el qual vol compartir amb el conjunt de les organitzacions excursionistes valencianes. Així doncs, convidem tota la família excursionista, tant del nord com del sud de l'Ebre, així com de les Illes, que ens acompanye a encendre la Flama de la llengua a Prada (Conflent) i a dipositar-la a Montserrat.

PROGRAMA

28-29 de gener

Viatge en autocar a Prada (Conflent).

28, dissabte, 6.00h

Eixida de Castelló. Excursió conjunta amb el Grup Pirinenc Excursionista Nord Català, el Casal del Conflent, la Unió Excursionista de Sabadell i l'Associació d'Amics i Amigues de la Universitat Catalana de Prada, guiada per Jordi Taurinyà. Visita a l'abadia de Sant Miquel de Cuixà. Sopar i vetlada musical, amb el cantant Ramon Gual.

29, diumenge, 10.30h

Encesa de la Flama davant la tomba de Pompeu Fabra. L'apartat musical, integrat per *El cant dels ocells*, *La Muixeranga* i *Pols*, serà interpretat per Ferran Badal i Carme Sanchis. Recepció a l'Ajuntament de Prada. Parlaments de l'autoritat municipal, del president del Centre Excursionista de Castelló i de Jordi Mir. Minuts musicals. Dinar i tornada a Castelló amb la Flama.

1 de febrer

11.00h Universitat Jaume I. Recepció de la Flama, presidida pel rector de l'UJI. A la sala de Premsa, parlaments del president del CE de Castelló, d'Àlex Tejedor, estudiant, i del rector de l'UJI.

19.00h A la Casa de les Normes (Casa Matutano) de Castelló, recepció institucional de la Flama per part de l'Ajuntament. Parlaments del president del Centre Excursionista i del Sr. Alcalde. Tot seguit, inauguració de l'exposició sobre les Normes, que romandrà oberta fins al dia 19.

3 – 5 de febrer

Pujada de la Flama al cim de Penyagolosa, dins la 53a Pujada a peu de Castelló a Penyagolosa, pel CE de Castelló.

3, divendres, 8.00h

Eixida de l'excursió. Itinerari: Castelló – Borriol – la Bassa de les Oronetes – les Useres.

4, dissabte, 8.00h

Continuació de l'excursió. Itinerari: les Useres – Sant Miquel de les Torroselles – Xodos – el Pla de la Creu – el santuari de Sant Joan de Penyagolosa.

5, diumenge, 9.00h

Pujada de la Flama al pic del Penyagolosa, duta pel CE de Castelló, acompanyat pel CE d'Alcoi, el Grup de Muntanya Viarany, el CE Castell de Rebollet, el CE de Pedreguer, l'Associació Cultural La Fontanella i PAS: Amics del Camí. Parlaments d'homenatge a Pompeu Fabra i a l'excursionisme.

8 de febrer

19.00h Recepció de la Flama pel CE de Benicàssim. A la Casa de Cultura, parlaments dels presidents del CE de Castelló i del CE de Benicàssim, i conferència de V. Pitarch: «Atiem la flama de la llengua i la cultura, l'esport i la natura».

9 de febrer

19.30h Inauguració del cicle "Pels camins de la natura", en col·laboració amb la plataforma *Castelló per la llengua*. A la Llotja del Cànem (seu de l'UJI a la ciutat), conferència de Rafael López-Monné: «La seducció dels camins: història i natura».

10 de febrer

- 10.00h *La Flama a Alcoi.* Portada per escolars i pel CE d'Alcoi, la Flama visitarà els centres educatius de la capital de l'Alcoià.
- 11.00h *La Flama a Benlloc.* Homenatge escolar per part del CRA el Trescaire. Recepció oficial a l'Ajuntament: parlaments del president del CE de Castelló i del Sr. Alcalde.
- 20.00h *La Flama a Benicarló.* A la seu social de la Penya Setrill, recepció de la Flama, amb parlaments dels presidents del CE de Castelló i de la Penya Setrill, i conferència de V. Pitarch: «Atiem la flama de la llengua i la cultura, l'esport i la natura».

11 de febrer

- 9.00h Recepció de la Flama de la llengua a la Cova de les Meravelles, per part de l'Espèleo Club Castelló, del Club Espeleològic de Vila-real i de l'Interclub Espeleològic de Castelló. Acollida de la Flama a la boca de la cavitat i lectura del fragment de *Tombatossals* que descriu la vida de l'heroi a la cova. Travessa subterrània de la Flama fins arribar a la xemeneia, a través de la qual eixirà de la cova.
- 10.00h A Alcoi recepció de la Flama. Acte institucional a l'Ajuntament, amb parlaments del Sr. Alcalde, dels presidents dels CE de Castelló i d'Alcoi, i de V. Pitarch. Homenatge a Rafel Sellés, amb la intervenció de Francesc-Xavier Blay i Meseguer.
- 12.00h Al cementiri d'Alcoi el seguici de la Flama ret un homenatge a Ovidi Montllor.

12 de febrer

- 8.00h Excursió amb la Flama al Montcabrer, compartida pel CE d'Alcoi, el Centre Cultural Castellut i el CE d'Ontinyent.
- 8.00h Excursió amb la Flama al Garbí, organitzada pel Grup de Muntanya Viarany.
- 8.00h Pujada de la Flama al Tossal del Rei, acompanyada per la Penya Setrill, de Benicarló, el CE Refalgarí, de la Sénia, l'Agrupació Excursionista d'Alcanar, el CE Serra d'Irta, de Peníscola i l'Associació Cultural Matarranya. Homenatge a Desideri Lombarte.
- 8.30h La Font d'en Carròs. Excursió amb la Flama al cim de les Covatelles, compartida pel CE Castell de Rebollet, l'Associació Cultural Ramoneta de Vilaragut, el CE de Pedreguer, la Fundació Casal Jaume I Safor-Valldigna, l'Associació Cultural Casa Clara, de Potries, i el Grup Muntanya Valldigna.
- 9.00h Pujada de la Flama al Bartolo, duta pel Centre Excursionista de Benicàssim. Eixida des de la font del Senyor. Al cim del Bartolo, lectura d'un manifest per la Flama. Dinar de germanor.
- 13.00h La Font d'en Carròs. Al recinte de la muralla, recepció de la Flama per representants del CE Castell de Rebollet, l'Associació Cultural Ramoneta de Vilaragut, el CE de Pedreguer, la Fundació Casal Jaume I Safor-Valldigna, l'Associació Cultural Casa Clara, de Potries, i el Grup Muntanya Valldigna. Lectura del "Manifest per la llengua".

14 de febrer

19.00h A la seu social del CE de València, recepció de la Flama, parlaments dels presidents del CE de Castelló i del CE de València; conferència de V. Pitarch: «L'excursionisme davant el país: la cultura i el paisatge». Hi participa també el Grup de Muntanya Viarany. Tot seguit, la Flama és traslladada a la Societat Coral el Micalet. Recepció, amb parlaments dels presidents del CE de Castelló i del Micalet. En aquesta societat la Flama restarà en exposició permanent.

15 de febrer

10.20h *La Flama a Benassal*. Conferència a la Secció d'Educació Secundària. Conferència al Col·legi Públic Alcalde Fabregat. Portada pels alumnes dels dos centres i acompanyada pel Club de Muntanya Benassal i l'Associació Cultural Maestrat Viu, la Flama fa l'itinerari Carles Salvador fins al monument al Mestre. Recepció oficial per part de l'Ajuntament, amb parlaments del president del CE de Castelló i del Sr. Alcalde. Lectura de poemes per part de l'estudiantat. Homenatge escolar i excursionista a Carles Salvador.

16 de febrer

19.30h A la Llotja del Cànem (seu de l'UJI a la ciutat), conferència d'Enric Faura: «Un excursionisme possible per al segle XXI».

17 de febrer

19h–21h *La Flama a Vila-real*. En aparèixer el seguici de la Flama a la plaça Major, benvinguda per part de la dolçaina (Pasqualet de Vila-real). Recepció de la Flama per les autoritats municipals, al saló de plens: presentació, salutació de la presidenta del CE de Vila-real, intervencions del president del CE de Castelló i del Sr. Alcalde. A la plaça Major, salutació pel dolçainer i tabaleter, danses populars a càrrec del Grup de Danses el Raval i actuació d'un grup de música tradicional.

Organitzadors: CE de Castelló, CE de Vila-real i Associació Cultural Socarrats. Patrocinador: Il·lm. Ajuntament de Vila-real.

19 de febrer

6.00h Eixida, de Castelló, amb autocar, per traslladar la Flama a la basílica de Montserrat.

10.30h Inici de la marxa amb la Flama, precedida dels dolçainers i tabalaters de l'Agrupació Musical *DIT*. Benvinguda del pare abat, Josep M. Soler. Missa i ofrena. Encesa i renovació de la Flama a la llàntia de l'atri de la basílica, amb parlaments del pare abat i del president del CE de Castelló. A la sala d'actes, intervencions de V. Pitarch, del pare Josep Miquel Bausset, de Vicent Partal («50 anys de *Nosaltres els valencians*») i del president del CE de Castelló. Interpretació musical a càrrec de Pep Martí (cant d'estil) i del Cor Veus Atrevides.

El Centre Excursionista de Castelló, la Flama de la llengua i del país

21 de desembre de 1932: A la seu de la Societat Castellonenca de Cultura, proclamació de les Normes de Castelló, la versió valenciana de la normativització, obra de l'Institut d'Estudis Catalans, que va conduir Pompeu Fabra. Un dels promotors de les Normes, Gaetà Huguet Segarra, fundaria l'any següent, el Centre Excursionista Castellonenc, un precedent de l'actual.

21 d'octubre de 1962: el Centre Excursionista de Castelló organitza, conjuntament amb la Joventut del Rat Penat, el III Aplec de la Joventut del País Valencià.

Agost de 1968: el Centre Excursionista de Castelló dedica la XIII Acampada Social de Penyagolosa en homenatge a Pompeu Fabra, que va demostrar que «per damunt de les imposicions administratives [...] només hi havia un sol poble, una sola llengua i unes soles idees expressades per eixa llengua: el català del Principat, de les Illes, del País Valencià» (Crida del Centre Excursionista a la XIII Acampada).

Juny de 1973: en la crida a les fogueres de sant Joan, el Centre Excursionista de Castelló proclama que hi participa «renovant en aquest acte una tradició del nostre poble, encenent les fogueres la vespra de la Diada de Sant Joan. Des de Salses fins a Guardamar, el Rosselló, el Principat, el País Valencià i les Illes –en tot l'àmbit dels nostres Països– es celebra aquesta tradicional festa».

13-26 de setembre de 1976: Castelló de la Plana i Vila-real acullen les Festes Populars de Cultura Pompeu Fabra, l'única ocasió en què van baixar a terres valencianes.

25 d'abril de 1982: a la plaça de Bous, de Castelló, commemoració formidable del 50è aniversari de les Normes de Castelló.

Joan Fuster, parlament a Prada, davant la tomba de Pompeu Fabra, el 7 de juliol de 1963: «També al País Valencià ha guanyat Pompeu Fabra la seua batalla», la de les Normes.

Organitzadors

Centre Excursionista de Castelló
Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya

Col·laboradors

Ajuntament de Castelló
Ajuntament de Vila-real
Fundació Huguet
Universitat Jaume I
Institut d'Estudis Catalans
Abadia de Montserrat
Ajuntament d'Alcoi
Ajuntament de Prada

Participants

Ajuntament de Benassal	Centre Excursionista Refalgarí, la Sénia
Ajuntament de Benlloc	
Agrupació Excursionista d'Alcanar	Centre Excursionista Serra d'Irta, Peníscola
Associació d'Amics i Amigues de la Universitat Catalana de Prada	Centre Excursionista de València
Associació Cultural Casa Clara, Potries	Centre Excursionista de Vila-real
Associació Cultural Castelló per la Llengua	Club Espeleològic de Vila-real
Associació Cultural la Fontanella, Costur	Club de Muntanya Benassal
Associació Cultural Maestrat Viu	Col·legi Públic Alcalde Fabregat, Benassal
Associació Cultural Matarranya	Col·legi Rural Agrupat el Trescaire, Benlloc
Associació Cultural Ramoneta de Vilaragut, la Font d'en Carròs	Espèleo Club Castelló
Associació Cultural Socarrats, Vila-real	Fundació Casal Jaume I Safor-Valldigna
Casal del Conflent	Grup Muntanya Valldigna, Simat de la Valldigna
Centre Excursionista Castell de Rebollet, la Font d'en Carròs	Grup de Muntanya Viarany
Centre Cultural Castellut, Castalla	Grup Pirinenc Excursionista Nord Català
Centre Excursionista d'Alcoi	Interclub Espeleològic de Castelló
Centre Excursionista de Benicàssim	PAS: Amics del Camí
Centre Excursionista d'Ontinyent	Penya Setrill, Benicarló
Centre Excursionista de Pedreguer	Secció d'Educació Secundària, Benassal
	Societat Coral el Micalet, València
	Unió Excursionista de Sabadell

Organitzador

**Centre
Excursionista
de Castelló**

Amb el suport de

**Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya**
Federació Catalana d'Alpinisme i Escalada

Col·laboradors

**Ajuntament
de Vila-real**

**FUNDACIÓ
HUGUET**

**UNIVERSITAT
JAUME I**

**Institut
d'Estudis
Catalans**
Delegació de Castelló

Abadia de Montserrat

Ajuntament d'Alcoi

Ajuntament
de Prada

Informació actualitzada

<http://43renovacioflama.blogspot.com>